

Bildande av Långöns naturreservat i Falu kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se föreskrifter).

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Långön
Kommun	Falun
Län	Dalarna
NVR id	2045668
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger i den östra delen av Ågsjön som i sin tur ligger ca 1 mil nordost om Svärdsjö i Svärdsjö socken.
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
Huvudsaklig karaktär	Äldre gran- och barrblandskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Falun Österbyn 8:12 *
Rättigheter	*
Lantmäteriärende inmätning	W161086
Areal	Total areal: 20,6 ha Landareal: 12,8 ha Produktiv skogsmark: 12,3 ha

** I det köpekontrakt som upprättats framgår att naturreservatet ska frångå från den förra markägarens (Bergvik Skog Väst AB och Bergvik Skog Öst AB) fastigheter genom fastighetsbildningsförrättning. Vid beslutets tidpunkt är lantmäteriförrättningen inte klar. I och med att förrättningen inte är klar är det inte möjligt att ange korrekt fastighetsnamn eller vilka servitut eller avtal som hör till fastigheten. Vad gäller vägar finns ett avtal mellan Naturvårdsverket och Bergviks som innebär att i den mån det behövs så tillförsäkras erforderlig vägåtkomst och utrymme för att anlägga parkeringsplats, genom avtal eller vid blivande lantmäteriförrättning. På samma sätt tillförsäkras Bergvikbolagen erforderlig vägåtkomst med rätt att nyttja befintliga vägar i blivande reservat.*

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskog, som delvis är brandpräglad, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald. Syftet är också, att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer, tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Området ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 där ett antal naturtyper och arter pekats ut. Syftet med naturreservatet är även att bidra till att dessa ska ha förutsättningen att nå god bevarandestatus.

Syftet ska tillgodoses genom att de delar av skogsmarken som är präglade av brand bränns i lämpliga intervall.

Skäl för beslut

Huvuddelen av Långön äger den naturliga barrskogens artsammansättning och ekologiska funktion vilket utgör reservatets prioriterade bevarandevärden. Området är variationsrikt både vad gäller trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner hos träden. Naturvärdena på ön gynnas av brand och ön är ett synnerligen lämpligt objekt att bränna.

Långön är ett utpekad Natura 2000-område. Den dominerande naturtypen är västlig taiga.

Långön är inte så stor men områdets värden stärks av att det runt omkring Ågsjön finns flera naturreservat och Natura 2000-områden med liknande naturvärden; Mossgräsberget, Hornbobrändan, Erik-Hans tjärn och Ramsellskogen. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur. Skyddet av skogen i Långöns naturreservat är därför ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk. Området är också i behov av skötsel genom naturvårdsbränning för att de ska kunna behålla och utveckla skogens brandpräglade kvalitéer, vilka utgör själva kärnan i områdets naturvärden.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,

2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle,
3. gödsla, återföra aska i gödningssyfte eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,
5. plantera in växter, djur, eller andra organismer med följande undantag:
 - Tillståndsgiven inplantering av fisk i Ågsjön tillåts.
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - Uttransport av älg, björn, hjort eller vildsvin får ske med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
 - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen Dalarna.
7. bedriva jakt med fälla, med följande undantag:
 - Jakt med fälla är tillåtet för att fånga mink.
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - Urtagen älgränta, eller motsvarande från annat vilt får lämnas kvar.
9. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

10. sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggande av anordningar för friluftslivets behov,
2. skötsel och restaurering genom naturvårdsbränning inom hela området,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - Insamling av löst liggande, mindre, torra grenar och kvistar i syfte att göra upp eld.
2. framföra motordrivet fordon på barmark i terrängen.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (tex insekter).

Ordningsföreskrifterna (C-föreskrifterna) ska gälla omedelbart även om de överklagas.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för reservatets vård och skötsel, samt uppföljning av bevarandemål och åtgärder, och som framgår av föreskrifterna under B.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från länsstyrelsen i samband med tillsynsuppdrag.

Förtydliganden av föreskrifter

I *punkt A2* förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

I *punkt A5* förbjuds inplantering av växter och djur, med undantag för tillståndsgiven inplantering av fisk i sjön Ågsjön som omger Långön. Tillståndsgivningen som föreskriften syftar på görs enligt fiskelagen (1993:787).

I *punkt A6 och C2* regleras terrängkörning. Terrängkörning regleras i huvudsak i terrängkörningslagen (1975:1313), men förtydligas i denna föreskrift. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte i tolkas lika strikt som ”märken”. Eventuella spår måste dock alltid kunna växa igen under en vegetationssäsong.

I *punkt A7* förbjuds jakt med fällor. Denna jaktform bedöms ej vara av samma starka allmänna intresse som annan jakt, utan bedrivs främst i bestandsreglerande syfte. Utgångspunkten bör därför vara att endast tillåta jakt med fällor om det finns skäl att reglera specifika arter. Utestående fällor, i detta område av relativt liten storlek, minskar också upplevelsen av ett ”orört” område och kan upplevas negativt av friluftslivet. Undantag för minkfällor medges för att minkjakt är motiverad ur naturskyddssynpunkt och att fällfångst är den enda realistiska jaktmetoden.

I *punkt A8* förbjuds utfodring och åtling av vilt. Utfodring och åtling av vilt medför att djur koncentreras till området kring utfodrings- och åtlingsplatsen. Lokalt kan vegetationen skadas genom tramp, foderspill och en viss gödsling av marken. Efter en naturvårdsbränning kan utfodring leda till ett oönskat ytterligare ökat betestryck på unga lövträd i området.

I *punkt A9* förbjuds korttidsjakt. Jaktutövarna ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behöver tas vad gäller bl.a. jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – d.v.s. de ska bedriva jakt tillsammans.

I *punkt B1* medges uppmärkning av reservatet och uppsättande av informationstavlor. Information om reservatet behövs för att tillmötesgå det rörliga friluftslivet.

I *punkt B2* medges skötsel och restaurering av naturvärdena i reservatet. Dessa naturvärden kräver skötsel eller restaurering för att kunna bibehållas eller utvecklas, och behövs därför för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås.

I *punkt B3* medges undersökningar för uppföljning. Forskning och uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär, och är även ett krav som ställs på Natura 2000-objekt.

I *punkt C1* förbjuds förorsakande av skada på levande och döda träd, buskar och stubbar. Skogens träd är grunden för reservatets värde och får inte skadas. För att tillgodose upplevelsevärdena i området tillåts dock insamling av löst liggande mindre torra grenar och kvistar, för att möjligheten att kunna göra upp eld ska finnas även utan medtagen ved.

I *punkt C3* förbjuds att utan Länsstyrelsen tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i reservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden

Huvuddelen av Långön äger den naturliga barrskogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner hos träden. Naturvärdena på ön gynnas av brand och ön är ett synnerligen lämpligt objekt att bränna. Ön är inte så stor men områdets värden stärks av att det runt omkring Ågsjön finns flera naturreservat och Natura 2000-områden med liknande naturvärden; Mossgräsberget, Hornbobrändan, Erik-Hans tjärn och Ramsellskogen.

Landskap och friluftsliv

Långön är den största ön i Ågsjön och utgör en utflyktsplats för det rörliga friluftslivet. Ön är helt obebyggd och enkel att ta sig i land på från båt eller is.

Markanvändning

I området är den pågående markanvändningen skogsbruk, och ovanstående naturvärden kan komma att förvinna om skogsbruksåtgärder genomförs.

Planeringsbakgrund

Långön är utpekad som särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7 kap. 27 § miljöbalken. Syftet med Natura 2000-området SE0620293 Långön är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för naturtyperna västlig taiga och skogbevuxen myr.

I den kommunala översiktsplanen (Översiktsplan FalunBorlänge antagen av kommunfullmäktige i Falun 20140612 och i Borlänge 20140617) är Långön utpekad som befintligt natura 2000-område samt blivande naturreservat.

Inga områdesbestämmelser eller detaljplaner finns i området.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. Se 7 kap. 4 § miljöbalken. I ett beslut om att bilda naturreservat ska skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen gör följande bedömning:

Långön består av en brandpräglad gammal tall- och barrblandskog och har mycket höga naturvärden. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets värden och behövs för att syftet med naturreservatet ska uppnås. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

I punkt A5 förbjuds inplantering av växter och djur, med undantag för tillståndsgiven inplantering av fisk i sjön Ågsjön som omger Långön. Tillståndsgivningen som föreskriften syftar på görs enligt fiskelagen (1993:787). Eftersom reservatets huvudsyfte är att skydda skogliga värden, och delar av vattenområdet enbart ingår i reservatet av lantmäteritekniska skäl, undantas tillståndsgiven inplantering av fisk i sjön eftersom det inte strider mot reservatets syfte.

Dalarnas ornitologiska Förening, DOF, har inkommit med en skrivelse med en rad synpunkter på reservatet. DOF anser att fågeljakt inte ska tillåtas i skogsreservat samt att tillståndsplikt för tävlingar m.m. bör införas samt att terrängkörning på snötäckt mark ska förbjudas. Länsstyrelsen konstaterar att syftet med området är att värna biologisk mångfald samt skydda värdefulla naturtyper, någon närmare undersökning av fågelfaunan har inte genomförts. Länsstyrelsen bedömer att det inte idag föreligger skäl att införa föreskrifter som reglerar fågeljakt i området. Om en negativ utveckling på grund av jakt uppkommer på fågelfaunan, kan det finnas skäl att överväga ändringar av föreskrifterna. Vad gäller tillståndsplikt för tävlingar samt framförande av motorfordon på snötäckt mark konstaterar Länsstyrelsen att området idag inte nyttjas mer än andra

naturområden för sådana aktiviteter och att naturreservatets tillkomst visserligen kan leda till ett ökat besöksstryck men troligtvis i ringa omfattning. Naturvärdena är inte heller särskilt känsliga för tramp eller slitage. Länsstyrelsen bedömer därför att det inte föreligger motiv att införa tillståndsplikt för tävlingar eller förbud för motortrafik på snötäckt mark.

Vad gäller synpunkt från Falu kommun gällande anpassningar för det rörliga friluftslivet bedömer Länsstyrelsen att planerad anläggning för eldning/grillning kommer tillgodose behov av anpassningar för friluftsliv i detta område.

Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I den kommunala översiktsplanen finns Långön utpekad för sina naturvärden och som blivande naturreservat. Långön är riksintresse i och med att det är ett Natura 2000-område. Länsstyrelsen gör bedömningen att bildandet av naturreservatet stärker riksintresset för Natura 2000-områdets syfte. Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Ett permanent skydd av Långön medför ett bidrag till uppfyllande av miljö kvalitetsmålen Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv samt Myllrande våtmarker.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter anser Länsstyrelsen Dalarna att Långön ska avsättas som naturreservat.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, enligt bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd till miljöbalken.

Skötselplanen innehåller även beskrivningar i enlighet med 17 § nyss nämnda förordning för Natura 2000-området Långön (SE0620293) och ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Långön, fastställd 2007-01-22 av Länsstyrelsen enligt 17 § Förordningen om områdesskydd (dnr 511-08211-2005). Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Upplysningar

Långön är även ett Natura 2000-område. Föreskrifterna i naturreservatsbeslutet gäller parallellt med Natura 2000-områdets regelverk.

Utöver de specifika föreskrifterna för naturreservatet finns även annan gällande lagstiftning, som t.ex. terrängkörningslagen och strandskyddslagstiftningen.

Ärendets handläggning

Långöns naturvärden har varit kända sedan lång tid. Ön finns omnämnd som en del i området Ågsjön från naturvårdsprogrammet för Kopparbergs län (1988) samt i boken Dalarnas Urskogar (1997) som i sin tur bygger på äldre inventeringar. År 2005 utsågs området till Natura 2000-område.

I samband med att strategi för formellt skydd av skog i Dalarna togs fram blev det bestämt att oskyddade Natura 2000-områden på Bergviks marker skulle få reservatsskydd. Långön fördes därför fram som förslag till det stora markbytesprojektet ESAB, där Sveaskog släppte bytesmark till stora bolag som i sin tur släppte naturreservatsmark till staten.

Sommaren år 2014 gick bytesaffären mellan staten och Bergvik Skog AB igenom. Långön var ett av de områden som bytte ägare och tillföll Naturvårdsverket i syfte att bli naturreservat.

Förslag till beslut har skickats på remiss till sakägare med jakt- eller fiskerätt, myndigheter och till intresseföreningar.

Skogsstyrelsen har den 7 december 2016 meddelat att de inte har några synpunkter på förslag till beslut om naturreservat.

Sveriges Geologiska Undersökningar, SGU, har den 8 december 2016 meddelat att de inte har något att erinra mot beslutet.

Dalarnas ornitologiska förening, DOF, har i ett yttrande den 15 december 2016 meddelat att de ser det som mycket positivt att området skyddas som naturreservat men även framfört synpunkter på föreskrifterna. DOF anser att man inte ska tillåta fågeljakt i skogsreservat. Utöver detta anser DOF att reservatet borde ha en föreskrift om tillståndsplikt för tävlingar och arrangemang samt att terrängkörning på snö behöver förbjudas.

Yttrande från Falu kommun inkom den 5 januari 2017. Kommunen tillstyrker bildande av naturreservatet Långön. Kommunen påtalar att satsningar för att underlätta för det rörliga friluftslivet bör göras.

Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4.

Detta beslut har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, antikvarie Olle Lind, planhandläggare Jessica Persson, miljöhandläggare Håkan Danielsson, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Hannah Brandin, den sistnämnda föredragande.

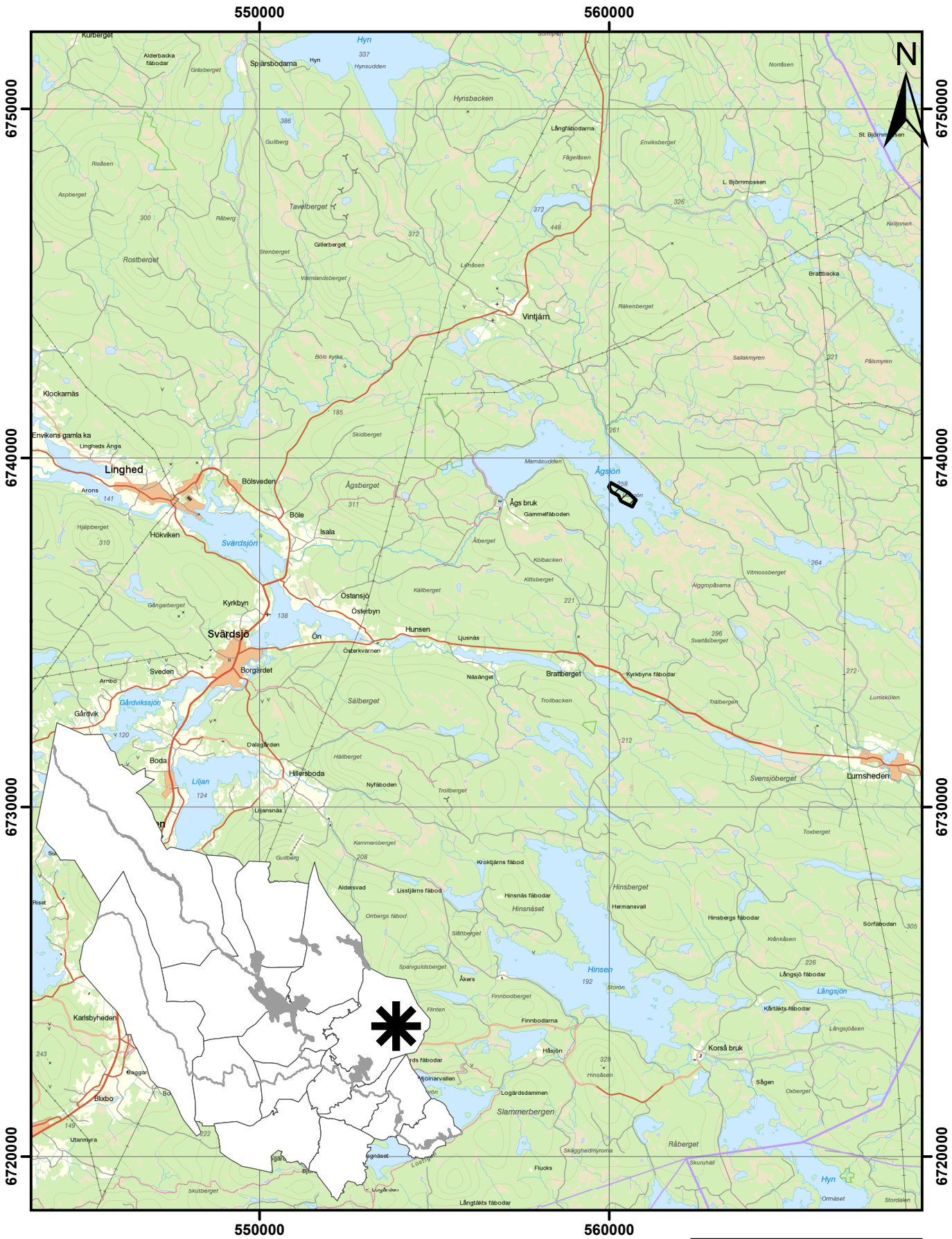
Ylva Thörn

Hannah Brandin

Bilagor:

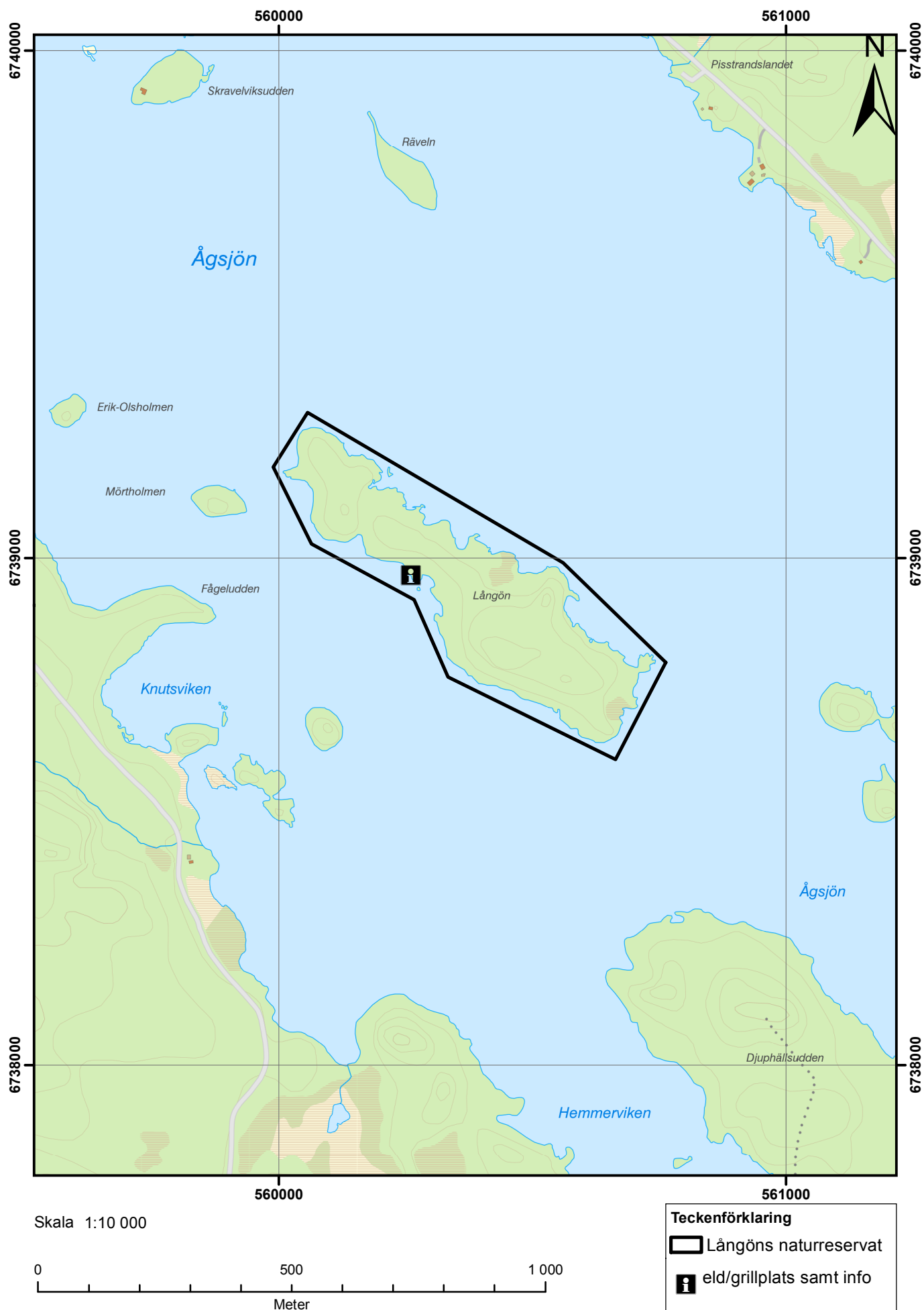
Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Skötselplan
Bilaga 4	Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista: (sändlistan är borttagen i webbversionen)

Skala 1:150 000

Skötselplan för naturreservatet Långön

Denna skötsel- och bevarandeplan ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Långön, fastställd 2007-01-22 av Länsstyrelsen enligt 17§ Förordningen om områdesskydd (dnr 511-8211-2005).

Innehåll

Administrativa data	3
Beskrivning av området.....	4
Geovetenskap	4
Biologi	4
Kulturhistoria	5
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	5
Infrastruktur.....	6
Natura 2000	6
Allmänt.....	6
Uttekade Natura 2000-naturtyper	6
Bevarandesyftet med Natura 2000-området	6
Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området	7
Källförteckning	8
Avvägningar mellan bevarandevärden.....	9
Syfte med naturreservatet	9
Prioritering mellan bevarandevärden.....	9
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	9
Skötselområde 1: Brandpräglad barrskog	9
Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar	10
Jakt och fiske	10
Dokumentation och uppföljning.....	11
Dokumentation	11
Uppföljning.....	11
Revidering av skötselplanen	11
Bilagor:.....	11

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Långön
NVR id	2045668
Natura 2000-beteckning	SE0620293
Län	Dalarna
Kommun	Falun
Markslag: (<i>Naturvårdsverket rapp.nr 5391</i>)	
Tallskog	1,0 ha
Granskog	7,9 ha
Barrblandskog	3,3 ha
Lövblandad barrskog	0,1 ha
Övr. skogsimpediment	0,1 ha
Våtmark	0,4 ha
Övr. öppen mark	0,1 ha
Sjöar och vattendrag	7,8 ha
Totalt	20,6 ha (summan är beräknad på fler decimaler än vad som framgår ovan)
Nyttjanderätter	*
Övriga rättigheter	*
Bebyggelser och anläggningar	nej
Förvaltare	Länsstyrelsen Dalarnas län

*Se tabell i beslutet. Fastighetsförrättning är inte klar.

Beskrivning av området

Långön är belägen i Ågsjön som ligger ca 13 km nordost om Svärdsjö. Långön är med sina 13,5 ha den största ön i sjön. Ön är småkuperad med en blockrik terräng. Skogen på ön består av äldre tall-, gran- och barrblandskog. Spår efter skogsbrand finns på ön.

Långön är sedan lång tid, bland annat i boken Dalarnas urskogar, uppmärksammas som en gammal barrblandskog med stor virkesvolym och mindre påverkan från dimensionsavverkning på 1870-talet. Skogen är inte heller påverkad av kolvedshuggning trots närheten till Ågs bruk. Vid borringar i träd uppmättes trädåldrar på ca 200 år på flera olika platser på ön.

Enligt Urskogsinventeringen bedöms ön hålla värdeklass III på grund av sin ringa storlek och de huggningar som genomfördes under 1870-talet. Områdets värden stärks dock av att det runt omkring Ågsjön finns flera naturreservat och Natura 2000-områden med liknande skogar och höga naturvärden; Mossgräsberget, Hornbobrändan, Erik-Hans tjärn och Ramsellskogen.

Geovetenskap

Enligt berggrundskartan består området vid Långön av de Svekofenniska ytbergarter, exempelvis ryolit och dacit. Ön är överlag småkuperad med en blockrik terräng.

Områdets jordarter utgörs i huvudsak av morän med inslag av torvjordar där våtmarker förekommer.

Biologi

Vegetation och flora

Långön är småkuperad med en blockrik terräng. Skogen på ön består till största delen av granskog eller barrblandskog, i den nordvästra delen dominerar tall. I de gran- och barrblanddominerade delarna av skogen består markfloran av mestadels mosstäcken med blåbärsris medan lavtäcken breder ut sig i den nordvästra talldominerade delen. Knärot (*Goodyera repens*) och tallticka (*Porodaedalea pini*) påträffades i den nordvästra delen av ön.

Vid en höjd på öns norra sida nära strandkanten finns ett litet bestånd av planterade lärkträd (uppgift från Kejsar-Johan Jansson). Platsen verkar vara gynnsam för lärk då även yngre exemplar finns i området.

Skogstillstånd

Långöns skog skiljer sig från skog på kringliggande fastlandet genom att den har högre virkesvolym och större inslag av björk, asp och sälk samt längs stranden klibbal (Ryneus & Bratt 1988). Skogen är naturligt förnygrad förutom några (5-10st) planterade lärkträd. Skogen har en ålder uppemot 150-200 år. (Lundqvist 1997)

Brandstubbar vittnar om att området tidigare brunnit. Påverkan på skogen finns även i form av dimensionshuggning som genomfördes under 1870-talet. På senare tid har endast mycket små huggningar skett i form av enstaka träd som tagits av friluftsidkare i området. (Lundqvist 1997)

Fauna

Faunan är inte närmare undersökt i området, men vid fältbesök påträffades spår av större mörghorre (*Tomicus piniperda*) på ett flertal av de döda tallar i området.

Värdefulla arter

Tabell över observerade rödlistade arter, signalarter och Natura 2000-arter. Kategorierna är rödlistad art enligt ArtDatabanken 2015, (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist; Signalart enligt Skogsstyrelsen (S); samt Regionalt hotad art (RH)

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Kötticka (1992)	<i>Leptoporus mollis</i>	NT
Doftskinn (1992)	<i>Cystostereum murrayi</i>	NT
Gränsticka (1992)	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
Ullticka (1992)	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	NT
Tallticka (2016)	<i>Phellinus pini</i>	NT
Knärot (2016)	<i>Goodyera repens</i>	NT

Kulturhistoria

Långön ligger nära Ågs bruk. Ågs bruk anlades år 1828 av Kopparbergs bergslag som hjälphytta till Svartnäs bruk. Malmen kom huvudsakligen från Vintjärn men till delar även från Skinnaräng i Vika och Sjögruvan i Svärdsjö. I Åg smältes malmen och göts till tackjärn. Tackjärnet fraktades sedan vidare till Korså bruk där det omvandlades till smidbart järn. Anläggningen drevs med framgång i 99 år. Innan Domnarvets Jernverk togs i drift 1878 var Ågs bruk den största tackjärnsproducenten i Stora Kopparbergs Bergslags ägo. År 1927 lades masugnsdriften ner i Ågs bruk.

Trots närheten till bruket är spåren från avverkningar på Långön få.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Långön ingår i Svärdsjön-Ågsjöns fiskevårdsområde. Svärdsjön-Ågsjöns fiskevårdsområdesförening förvaltar fisket. I Ågsjön finns abborre och gädda, samt sparsamt av öring och sik. Det finns en båtramp ner i Ågsjön i anslutning till vägen norr om Ågsjön vilket möjliggör sjösättning av båt inför besök på Långön.

Långön ingår i Lumshedens älgskötselområde. Området ingår inte i något viltvårdsområde.

På den södra sidan av Långön finns en naturlig ilandstigningsplats. Här syns även spår efter lägereldar och några sittplatser i form av enkla ditlagda plankor. På ön växer gott om blåbär och enligt muntlig uppgift nyttjas området för bärplockning.

Infrastruktur

Inga vägar, kraftledningar eller byggnader finns på Långön.

Natura 2000

Allmänt

Långön ingår i det europeiska nätverket av skyddad natur som kallas Natura 2000. Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom att peka ut Natura2000-områden åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade värdena i områdena. För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i skötselplanen om området även är naturreservat.

Föreskrifterna i naturreservatsbeslutet gäller parallellt med Natura 2000-områdets regelverk. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området vilket regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§ miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett Natura-område bör man samråda med Länsstyrelsen innan åtgärder påbörjas. Vid skogsbruksåtgärder är Skogsstyrelsen tillsynsmyndighet.

Utpekade Natura 2000-naturtyper

Tabellen nedan redovisar ingående naturtyper enligt EU's art- och habitatdirektiv, arealer som är godkända av EU-kommissionen, framtida målarealer och bedömning om naturtyperna uppvisar ett gynnsamt tillstånd idag. Karta över naturtypernas utbredning finns i bilaga 1 till denna skötselplan.

Utpekade naturtyper	Areal godkänd av EU (ha)	Målareal (ha)	Bevarandestatus idag
9010*, Västlig taiga	13,1	13,1	Gynnsamt
91D0*, Skogbevuxen myr	0,4	0,4	Gynnsamt

*Prioriterad naturtyp enligt Art- och habitatdirektivet

Bevarandesyftet med Natura 2000-området

Syftet med Natura 2000-området Långön är att bevara ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Långön är de prioriterade bevarandevärdena området naturskog, som är brandpräglad, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär.

Motivering

Området utgörs av reservatet Långön, som omfattar äldre brandpräglad skog med naturlig dynamik och obetydlig mänsklig påverkan.

Prioriterade åtgärder

Skogsmarken är brandpräglad och bör brännas i lämpliga intervall. Syftet ska uppnås genom att skogsmark och myr med dess flora och fauna sköts genom bränning.

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på. Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2002, 2003a-2003e).

9010 Västlig taiga

Verksamheter/åtgärder som kan hota naturtypen är:

- Exploatering.
- Avverkning, röjning, gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller tas bort. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, dikning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Markskador. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras. Detta gäller större markskador.
- Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet. På landskapsnivå utgör fragmentering ett betydande hot genom att partier med äldre skog förekommer allt mer isolerat, och genom att sammanhängande områden med kontinuitetsskogar splittras upp genom avverkningar.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.

91D0*, Skogbevuxen myr

Verksamheter/åtgärder som kan hota naturtypen är:

- Exploatering i eller i anslutning till området. Förutom den direkta skadan kan hydrologin påverkas negativt.
- Avverkning, röjning, gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller tas bort. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att

de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.

- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Tillförsel av kalk eller aska. Kan ge skador på vegetationen, främst områdets mossor och lavar.
- Torvtäkt.
- Markskador och dikning. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras.
- Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är väderfenomen, översvämning och utbrott av skadeorganismer.
- Vissa organismer. Några organismer har förmågan att påverka landskapets sammansättning, till exempel älg och annat hjortvilt som kan förhindra förnygring av vissa trädslag. Andra hot är arter som ännu inte observerats i landet, men som har potential att skada den naturliga floran och faunan.
- Systempåverkande arter, till exempel klövvilt som i betydande delar av Norrland har påverkat förekomst av asp, rönn, sälgnegativt. Andra hot är invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

Källförteckning

Lundqvist, R. 1997. Dalarnas urskogar. Länsstyrelsen i Kopparbergs län. Rapport nr 1997:4

Rynéus T och Bratt, L. 1988. *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.* Länsstyrelsen i Kopparbergs län. Rapport Nr 1988:1.

Länsstyrelsen Dalarna. 2004. Opublicerat. Hotflex –databas för hotade arter

Naturvårdsverket 2003g. 9010 *Västlig taiga. Natura 2000, Art och naturtypsvisa vägledningar. 2003-02-13

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskog, som är brandpräglad, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald. Syftet är också, att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer, tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet/skötselområdet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 2 skötselområden:

1. Brandpräglad barrskog
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Brandpräglad barrskog

Beskrivning

Långön består i sin helhet av brandpräglad tall- och barrblandskog. Ingående Natura naturtyper är västlig taiga samt skogbevuxen myr.

Bevarandemål

Områdets struktur och sammansättning är tydligt påverkat av brand och branden har en roll i områdets utveckling. Områdets gammeltallar gynnas och får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. I perioder efter brand/bränning är området öppet och präglat av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är området mer slutet. Arealen brandpräglad skog ska vara 13,5 ha.

Skötselåtgärder

Löpande skötsel

Naturvårdsbränning med en bränningsinriktning som strävar efter att åstadkomma en förnygring av tallbeståndet och gynna löv. Återkommande bränning med för trakten lämpliga intervall.

Inga särskilda åtgärder behöver vidtas innan brand för det lilla bestånd av lärk som finns på ön. Efter bränning bör dock detta område bevakas extra för att studera om/hur uppslag av ny lärk utvecklas.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Inga anläggningar finns idag på ön. På den södra sidan av ön finns en naturlig ilandstigningsplats där man kan se spår efter lägereld samt några plankor som använts som sittbänkar.

Bevarandemål

En mindre anläggning för att underlätta eldning/grillning ska anläggas på öns södra sida, se markering på skötselkarta.

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där ska finnas på informationstavlor, på och i anslutning till området. På ön placeras tavlan i närheten av eld/grillplats och på fastlandet placeras skylten vid båtrampen. Information om reservatet och gällande föreskrifter ska även finnas på länsstyrelsens hemsida. Eftersom Långön, Hornbobrändan och Erik-Hans tjärns naturreservat ligger i så nära anslutning till varandra kan gemensamma informationsskyltar tas fram för alla tre områdena.

Parkeringsmöjligheter samt möjlighet att lägga i båt finns i anslutning till vägen norr om ön.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Gränsen ska markeras. Eld/grillplats ska anläggas. Informationstavlor sätts ut på ön vid eld/grillplatsen samt vid båtrampen på fastlandet norr om ön. Information om naturreservatet läggs ut på Länsstyrelsens webbplats.

Löpande skötsel

Löpande underhåll av gränsmarkeringar, eld/grillplatsen samt informationstavlor. Uppdatering av information på länsstyrelsens webbplats sker efter behov.

Jakt och fiske

Varken jakt eller fiske inskränks i naturreservatet med undantag för upplåtande av korttidsjakt, utplacering av åtel samt bedrivande av jakt med fälla.

Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

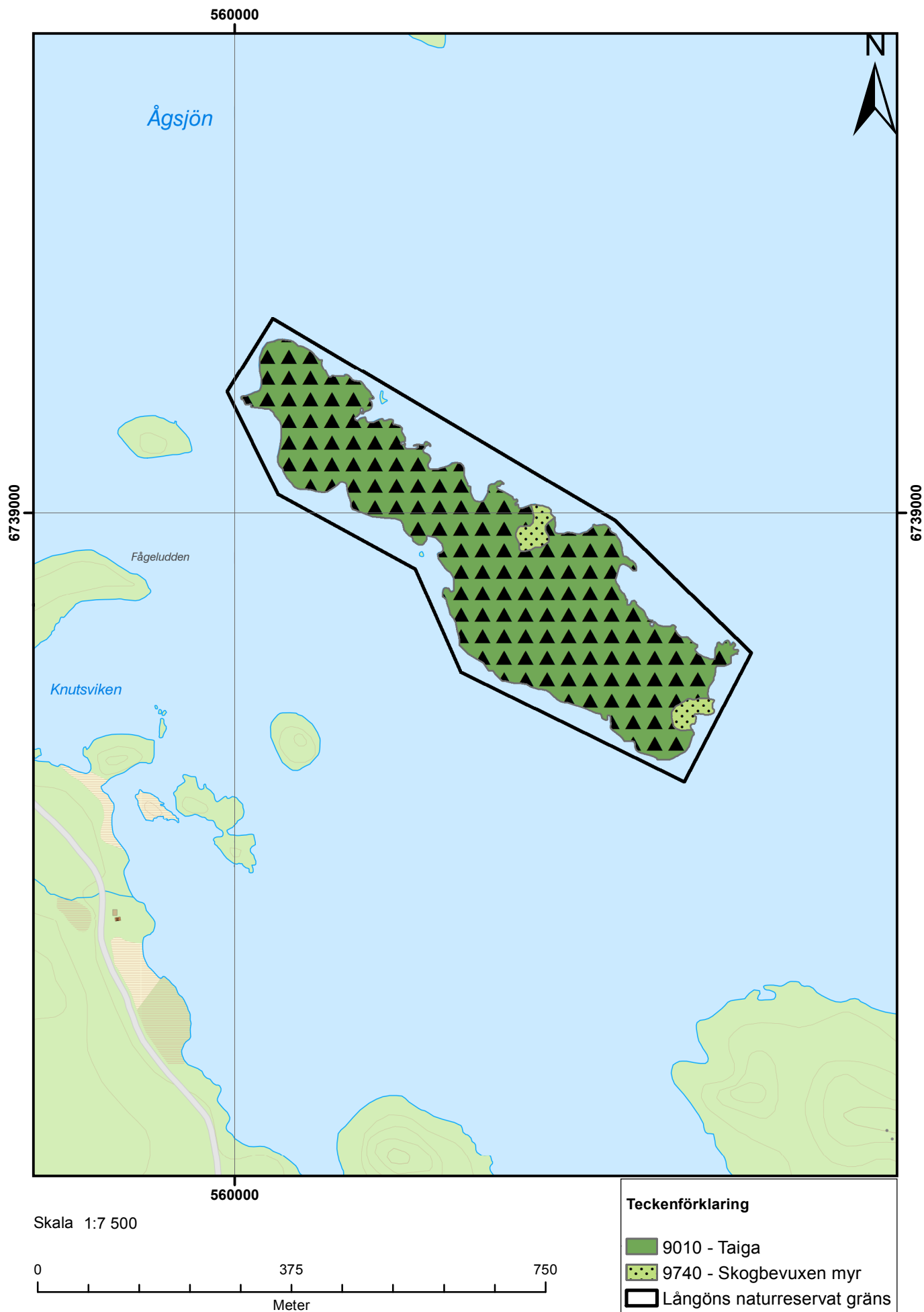
Revidering av skötselplanen

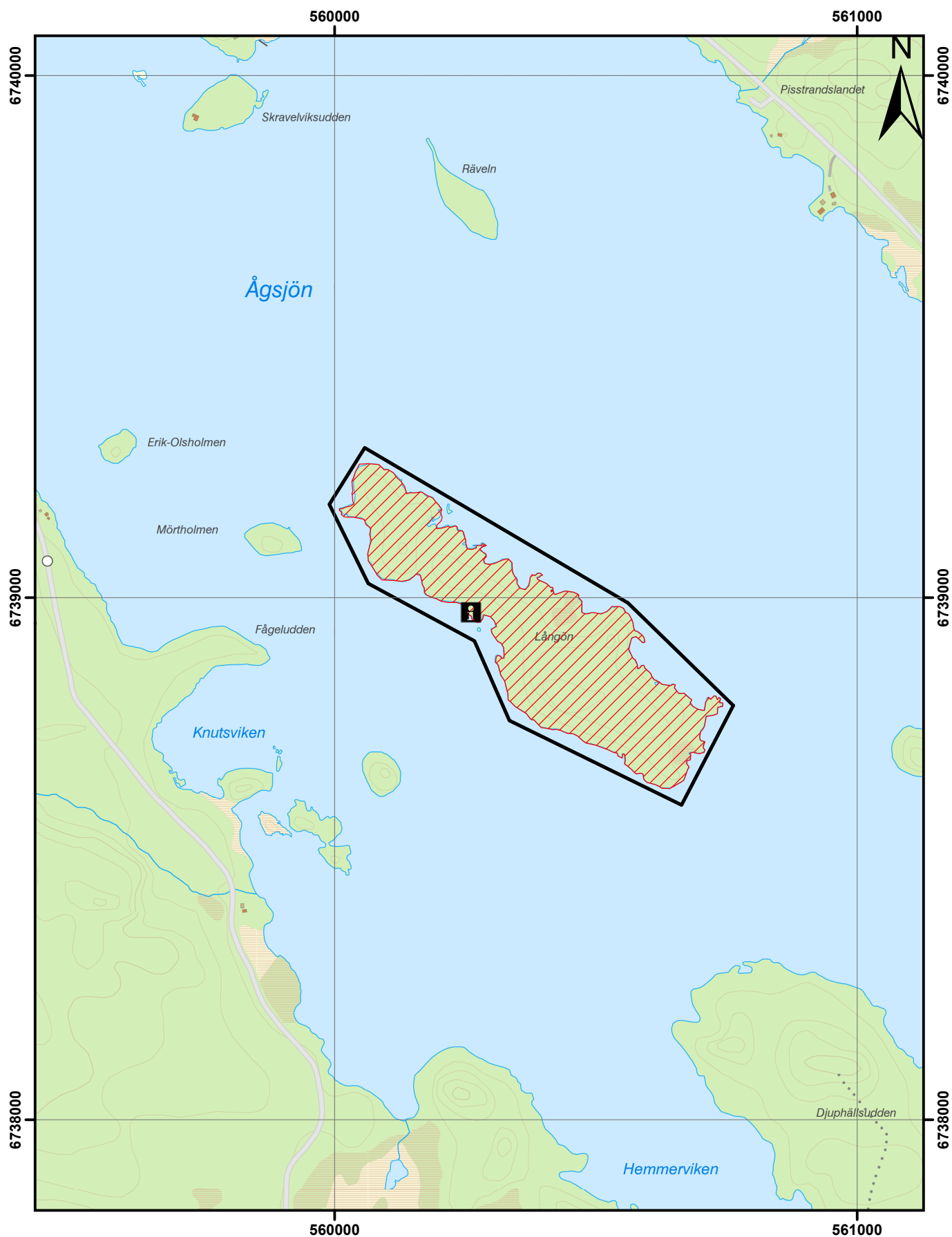
Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder i tabellen nedan.

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Webbplats	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Naturvårdsbränning	2	Restaurera skogar med låga värden	Inom 20 år	Skötselområde 1	Återkommande

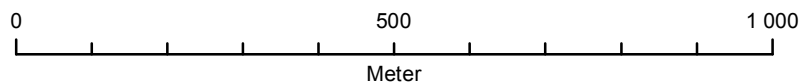
Bilagor:

1. Natura 2000 naturtypskarta
2. Skötselplankarta

Skala 1:10 000

Teckenförklaring

gräns naturreservatet

skötsel naturvårdsbränning

eld/grillplats samt info